

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

In Passionem D.N. Iesv Christi Homeliae quinquaginta sex, Theoremata
viginti octo, totidemque sermones. In Monotesseron Praeterea Eivsdem
Passionis Dominicae, iuxta Euangelistarum & historiae fidem, Elucidatio.
Conciones ad Haec Paraeneticae in praecipuis anni & Sanctorum
festiuitatibus habitae

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXVIII

De crucipendentia Domini Iesu. Theorem. XXVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47113)

DE CRUCIPENDENTIA DOMINI IESU.

Theorema XXVI.

ARGVMENTVM.

Christus qui ministros suos Iudæorum reges, eosque qui sui typum & figuram gerebant, varijs extulit dignitatibus atque honoribus: ipse tamen qui veritas est atque dominus omnium, afflictionibus, doloribus, anxietatibus, opprobrijs, derisionibus & ærumnis innumeris afficitur propter nos, dum nimium nos diligit.

IESUS VT AB OMNIBUS CVM INTERNIS,
tum externis queratur se consolationibus derelictum.

Concio XXVI.

Egredimini nunc filie Hierusalem, & videte regem Salomonem in diademate, quo coronauit eum mater sua in die desponsationis eius & in die letitiæ cordis illius. Iuxta literam haud dubium est, de Salomone olim Iudæorum rege, hoc dictum esse, qui dictus est rex pacificus, quoniam bella nulla gessit. Verum magis congruè intelliguntur de Domino nostro Iesu Christo, qui à matre sua nouerca, hoc est, synagoga Iudæorum spinis est coronatus: in die desponsationis eius, hoc est, quando sponsam sibi adopravit Ecclesiam: & in die letitiæ cordis illius, quando inter omnia tormenta & cruciatus quæ tunc sensit, fuit illi dies illa dies lætitiæ, propterea quod hominum redemptionem quam summopere affectabat, & cuius gratia venerat: tunc operabatur & consummabat. Vocatur autem reuera pacificus, utpote qui pacem non solum obseruauit, verum etiam fecit, inter Deum Patrem & humanam naturam mediator hominum factus, quod vel tunc in cruce præsertim consummavit. Atque propterea nos inuitandi ad compatiendum & ad gratias agendum, audimus: *Egredimini filie Hierusalem*, id est, animæ deuotæ, &c. Verum magna utrobique intercedit differentia inter istum & nostrum Salomonem, inter figuram & rem: siquidem illic ad ea quæ gaudij sunt, hic ad ea quæ sunt mœroris, contemplanda inuitamur. Nam Salomon ille rex terrenus, quanto honore, quanto gaudio, quanta vniuersi populi exultatione, gratulantiumque omnium lætibus ad Deum gratiarum actione coronatus atque exaltatus sit in regem, quantaque gloria, potentia, diuitijs, imperio, familia, sapientia & delicijs omnes reges antecesserit, libri Regum & Paralipomenon testantur. Modo comparationem duntaxat faciamus ad paupertatem, opprobrium ac passionem Christi. Rex Salomon adulteri & adulteræ fuit filius, non per adulterium natus, sed quia adulterium eius parentes sociauerat, & conjugij illis præbuerat occasionem: & tamen delicatè in palatio regio educabatur ad dominandum: Dominus verò noster Iesus Christus, Dei & purissimæ Virginis filius, in magna paupertate & asperitate vitæ educabatur in exilio, ad seruiendum. Salomon vinctus, aureoque diademate coronatus, cum magno applausu populi

Cant. 3.

Pacificus
cur verè vo-
cetur Chri-
stus.

3. Re. 1. 2. 3.

2. Par. 1. 2.

3. 4. &c.

Paupertatis

Christi ad

Salomonis

gloriam

collatio.

Gg

intro-

- introducitur ad sedendum in throno patris sui, qui alibi etiam thronus Dicitur: Christus verò flagellatus, spinis coronatus & illusus, ignominiose ducitur, ad patibulumque suspenditur crucis. Salomoni omnes blandiebantur & adulabantur, laudantes illum: Christus, nisi illudentium & in se furentium, nullas audiuit voces. Salomoni cuncti reges vestes preciosas, vasa aurea, & alia munera offerebant: aded vt eius suppellex omnis ex auro esset, argentumque nullius precij reputaretur: Christo verò econtrariò vestis humilitati non fuit qui vnā guttam aquæ porrigeret: (quum tamen quicquid in se habuit sanguinis, pro nobis effudit, vt ab æterna fici nos liberaret) propinauerunt autem ficienti myrrhatum vinum & acetum felle mixtum. De voluptate sua Salomon ipse in Ecclesiastè loquitur, & ex alijs scripturis constat, quam magna fuerit valde, vt inde liquet, vbi de mensa, de conuiuio vxoribus & concubinis eius, quarum numerus fuit circa septingentas, fit sermo: At Christus in tenero corpore suo nihil voluptatis, nil oblectationis habuit totus doloribus, pœnis ac liuoribus plenus. Verum opponere Christi pœnis delicias Salomonis, vt magis ad compassionem mouearis: & vide quantum differat sedere & pendere, in mensa sedere, & in cruce pendere: in mensa sedere preciose vestitum, in cruce pendere nudam: in mensa ferculis & delicijs referta conuiuari, & in cruce sitire, nec præterquam fel. & acetum aliquid gustare aut habere: in mensa cantores & cantatrices, & omne genus musicorum, & quicquid lætificat animum, audire: in cruce inter angustias morborum derisores contumeliosos laceffentes, & quicquid contristare posset, pati. Quanta hæc sit differentia, nemo est, qui ignoret. Salomon in omnibus sensibus delectabatur: Christus per omnes sensus affligitur. Salomoni quotiescunq; cibus inferebatur, triginta maldri similæ, sexaginta maldri farinæ, triginta pingues boues, centum arietes, præter ea quæ ex venatu offerebantur, & altilia, tantam enim habuit familiam. At mundi creator & dator cibi Dominus noster, solus pependit in cruce, in qua tanquam in veru corpus eius affatur in cibum seruorum suorum, sanguisque eius in porum effunditur: sed tamen habuit vnicam guttam aquæ, qui vinum & aquam cunctis proinde abundanter. Porrò quantæ voluptatis in sensu tactus Salomon potitus sit, mille mulieres, quarum fouebatur complexu, probant. At Dominus noster quam voluptatem senserit in tactu, testantur clauis ferrei, manibus pedibusque infixi, corona spinea, vulnera & liuores flagellati cruentique corporis, aurum lignum crucis in dorso, Rex Salomon ab omnibus fuit laudatus, cunctis qui aduenerant, eius magnificentiam, opes, statumque regium admirabantur. At pius Iesus ab omnibus fuit derisus, aded vt vilissimis quibuslibet è populo subannare, illudere, caputque in illum mouere liceret. Nam multos quoque diuidebat Christus vestimenta, illi parabant derisionem, quasi dicerent illudentes Rex est maximus, vestimenta eius nos regia habebimus, quæ nos deridabimur ex parte.
- Derelictio Christi in cruce qualis fuit. Matth 27.
- In istis itaque doloribus ac pœnis omnibus dum ex omni parte, in omnibus sensibus ac membris terqueretur, & nusquam haberet vnde consolationem refrigeriumve reciperet, clamauit ad patrem: *Eli, Eli, lamaz abba mi: Hoc est, Deus meus, Deus meus, quid dereliquisti me? Subtraxerat enim*

Pater quoque Domino Iesu consolatione, ut humanitas nihil quod ad pœnæ pertineret mitigationem, quomodo martyres receperunt, susciperet. *Ut quid dereliquisti me?* Quomodo factus sum tibi tanquam abortiuus, proiectus, mortuusque à corde? Non autem à Patre tantum derelictus est, sed etiam à seipso. Vociferabatur enim verba hæc non solum persona Filij ad Patrem, sed humanitas quoque ad diuinitatem, anima Christi ad verbum, natura humana ad personam diuinitati vnitam. Nam quomodo vna est operatio Patris & Filij, idemque consensus, ita vna fuit etiam hic consolationis subtractio. Idem igitur erat dicere, *Ut quid pater me dereliquisti?* & *Ut quid ego dereliqui me?* Fuit autem verborum sensus huiuscemodi, quasi diceret: Quomodo amor ad eum me superauit, ut propter miseram, vilem & ingratham creaturam, in tantum me proieci cruciatum & in tam ignominiosam mortem? Hæc autem verba Dominus exclamauit. Cur clamauit? Nonne Pater vel desiderium æquè ac clamorem intelligit? Clamauit ut audiretur. Tot millia ibi hominum erant, quos audire voluit atque attendere. Quasi diceret: *Qui habet aures audiendi audiat.* Ita hic nos attendere voluit, in quantâ calamitatem & desolationem nostri amor ipsum præcipitauerit. Ascenderat namque in altum, ut ab omnibus videretur: clamauit ut à nemine non audiretur: addidit quoque lachrymas, ut homo compungeretur atque compateretur. *Sic enim Deus* (dicente Euangelista) *dilexit mundum, ut filium suum vnigenitum daret: ut omnis qui credit in illum non pereat, sed habeat vitam æternam.* Itaque dum hæc dixisset, aliud mox verbum dixit: *Sitio.* Verè sitiebat Iesus, quia sanguis humorque vniuersus ab eo manas, illum exiccauerat: non tamen præcipue ob corporalem sitim hoc clamabat verbum. Præuidebat enim sibi sitienti non potum præbendum refrigeratum, sed fel & acetum, eiusque inimicos, propterea soluendos in risum ex huiusmodi illusione. Volebat igitur aliam sitim indicare, amoris scilicet, quam sitibundo nos desiderio amaret. Quomodo enim sitiens propter æstum cupit potum in se trahere, ita ipse amans, nos in cor suum trahere optabat: hoc est, desideria, cogitationes, affectus, omnesque animæ nostræ vires interiores. Ita amabat enim, quasi felicitas sua penes nos foret constituta, cum nullo omnium egeat. Nos verò absque eo esse non possumus, tantum abest ut illo non egeamus. Quod igitur nos amat, ex sola eius bonitate manat atque misericordia. Nos verò illum amamus etiam ex necessitate. Quamobrem ipsius amor, verus est, puta, amor amicitiae, quo non solum sua, sed seipsum quoque impendere optat nobis. Quod etiam ut possit, hoc est, ut non tam misericorditer quam iuste possit, meretur, id est, meritur operatur in nobis, cui se debeat. Propter hanc sitim & propter æstum amoris, quo se in pœnas offert propter nos, passionem suam calicem vocauit. Quando ergo dicit, *Sitio*, intelligi voluit dicere: Quamuis calicem passionis ô Pater ebiberim, quem mihi ebibendum præbuit, adhuc tamen sitio, adhuc plura pro hominibus pati desidero, si paternæ id tuæ placuerit voluntati. Porro si hoc verbum ut Iudæis locutus sit accipimus, nihilo secius eius desiderium exprimit patiendi. Emisit hoc verbum quasi diceret: Ea quæ in prophetis & psalmis de me scripta sunt præcipue in psalmo xxi. impleuistis atque consummata sunt, nisi quod psalmo sexagesimo octauo de me scriptum est: *Dederunt in escam meam fel, & in siti mea potauerunt me aceto*, adhuc implendum restat iuxta literam. Videtur

autem sic loqui, quasi voluerit Iudæis in memoriam, quid de se scriptum fuerit
reducere.

*IESUS UT IN EXTREMIS VITAE CONSTI-
tutus siti aruerit, felle atque aceto potatus sit.*

Articulus
de siti Iesu
notatu di-
gnus.

Exod. 16.

Num. 20.

Ingratitu-
do Iudæo-
rum quanta

Exod. 13.

Circa hanc Christi sitim non incongruè huiusmodi articulus forma-
tur: Is qui Iudæos vt potaret sitientes, aquam de petra eduxit, quique
isdem aquas amaras, ne præ siti deficerent, immisso ligno dulces re-
didit atq; potabiles, in extremis vitæ constitutus atque siti arelscens, non ha-
buit qui aquæ sibi guttam porrigeret, habuit verò qui fel acetumq; ministra-
ret sitienti. Hic articulus quamuis vt sermone deduceretur singulari, non in-
dignus foret, paucis tamen vt intelligatur, potest explicari verbis: idcirco
hunc eundem sermonem artabimus. In Exodo legimus, quomodo diurno
populo Hebræorum pro aquæ penuria murmuraret siti laborans, eduxerit
illis per Moysen Dominus aquam de petra in Raphidim refocillaueritq; siti
borantes. Simile quid in Numeris legimus, quomodo sitientes eosdem aquas
de petra in deserto Syn educta, refecerit. Vide igitur nunc, quantam suo
benefactori Iudæi ingratitude rependant. Sitebant illi, & bis ipse Do-
minus, quo eos molestia leuaret, aquam de petra eduxit sitientibus. Neque
nimis piecas eius ditina admittere potuit, siti populum suum diutius affligi
quin miraculo etiam illi prouideret, vt petra arida profunderet aquas.
Sciebat quidem futuram Iudæorum erga se ingratitude, qua post mu-
ltos annos erat retaliandus, puta vt quomodo illis aquam, quæ naturali
modo obtineri non poterat, è petra eduxit, ita illi postea in cruce sitienti-
bus à pijs hominibus sibi datum ebibentes essent substracturi, aquam in-
dentes negaturi, fel & acetum ministraturi. Licet enim acetum à multis
referatur Christo propinatū, Iudæis tamè acceptū referendū est, quicquid per-
secutionis Christo in illorū gratiam irrogatum est. Vide etiam quam appo-
sité pro beneficio persecutionem, malumq; pro bono ingratisimi redde-
runt. Cum Hebræorum gens in Marath ad aquas sitiret amaras, propter
quod nemo illis per amaritudinem posset vti, ostendit eis lignum: quo aqua
immissa, versa sunt in dulcedinem. Eadem nunc gens congrua solitaque
ingratitude respondens Christo sitienti, liquorem quemuis potabilem
subtrahit, felleum ministrat. Hæc inquam quamuis præsciret Dominus, re-
hilominus tamen in deserto ijs sitientibus, quæulantibus, atque adeo
murmurantibus, potum dedit.

Precatio pro Dei perfecta dilectione.

Christe Iesu misericordissime & clementissime, per amorem tuum immensum
obsecramus te, & per cunctas miserationes tuas, aufer a nobis omnem pro-
prium vitiosumq; amorem, & tuo nos amore potentissimo seruentissimoq;
imple vt tedeat nos cuiuscunque gaudij, quod est sine te, & delectet nos omni labore
est pro te: in nulla re aliud queramus nisi te: & plenissima fide & dilectione nos dile-
gantes & relinquentes, projiciamus in te, qui es benedictus in secula Amen.